

FORT PIENC, TEIXINT IDENTITATS

Mesura de Govern

FORT PIENC, TEIXINT IDENTITATS

Mesura de Govern

Consell Plenari del Districte de l'Eixample
Juliol de 2013.

Els barris configuren la seva identitat al llarg de la història a partir de molts factors: demogràfics, econòmics, comercials, culturals... Tots ells influeixen, des de l'origen, en la forja d'aquesta identitat. En el cas de Fort Pienc, la seva història està lligada a la presència de l'Estació del Nord i de les vies de comunicació que unien la ciutat de Barcelona amb el Vallès i la frontera francesa.

El Fort Pienc era un barri vinculat al transport de mercaderies i trufat de petites indústries, tallers i magatzems, amb una identitat heterogènia i diferenciada d'altres barris de l'Eixample. En els darrers anys però i fruit de l'empenta olímpica, ha experimentat una sèrie de transformacions urbanístiques que han comportat un canvi radical en la seva configuració socioeconòmica. Avui, se'ns fa difícil reconèixer en el Fort Pienc que coneixem, aquella identitat urbana i social històrica del barri de l'Estació.

A dia d'avui, el Fort Pienc acull una gran diversitat de població local, immigrada, visitant o turista, de diferents cultures i nivells socioeconòmics. Les petites indústries, tallers i magatzems que el poblaven fa uns anys, han cedit el protagonisme als habitatges, les zones verdes, al comerç de proximitat i al sector serveis. Avui, l'Estació del Nord, segueix sent un dels punts de referència principals del barri, però comparteix aquest protagonisme amb altres equipaments com l'Auditori i el Teatre Nacional de Catalunya, que per si sols són també un gran pol de centralitat.

La transformació del carrer Ribes i la Plaça de Fort Pienc els han convertit en un centre de vida comunitària amb nivells d'activitat mai abans vistos al barri.

Un barri amb un 24.8 % de la població nascuda fora de l'estat espanyol i una important presència de la comunitat xinesa de Barcelona vivint i treballant-hi.

Un barri que tot just fa deu anys que compta amb un mercat municipal propi, que aviat acollirà també el nou mercat de Bellcaire i que els darrers dos anys ha vist néixer i créixer amb força la seva pròpia associació de comerciants.

El pla de desenvolupament social i comercial del barri, elaborat a inicis del 2012, recomana com una de les principals mesures la construcció compartida d'una identitat basada en les sinergies i potencialitats que generen els dos grans equipaments culturals abans nomenats. Així doncs, es comença a treballar en la potenciació de les arts escèniques com element de desenvolupament econòmic i comercial especial i diferenciat que pot suposar una palanca de canvi a la situació de la zona amb un comerç majoritàriament poc atractiu, pocs serveis i un teixit empresarial escàs.

Per tant, podem afirmar que si bé el temps és canvi i els canvis es donen pertot i constantment, és igualment cert que la magnitud i la rapidesa dels canvis que ha experimentat el barri de Fort Pienc, l'han convertit en un nucli amb moltes potencialitats encara pendents de ser explotades al màxim.

La present mesura de govern recull línies d'acció de diferent naturalesa, encaminades a maximitzar les potencialitats recentment sorgides al barri de Fort Pienc.

Cadascuna pretén incidir en un àmbit diferent, que tot i semblar inconnexos, es complementen i formen diferents cares d'una mateixa realitat. Són les següents:

- Impuls de l'associacionisme comercial com a punt de trobada i generació d'identitat de barri. El projecte Xeix com potenciador de l'associacionisme comercial per a la incorporació de professionals i comerciants nous.
- L'escola com a espai de coneixement i reconeixement de les comunitats presents al barri. Introducció del xinès, llengua d'oportunitats, com a activitat extraescolar a dos centres educatius de Fort Pienc.
- La promoció del desenvolupament d'activitats econòmiques i culturals al voltant dels oficis vinculats a les arts escèniques de la cultura, com a marca comercial i punt clau en la construcció de la identitat del barri.

Es tracta doncs d'un conjunt d'accions transversals en les que interactuaran tota mena d'agents públics i privats, amb la voluntat d'optimitzar recursos, generar sinergies i treballar en xarxa per, en darrer terme, afavorir l'aparició de nous projectes socials, culturals i econòmics no necessàriament vinculats a l'acció de govern, i que sense perdre la vessant comunitària que les inspira reforcin la convivència i la participació en la vida de barri.

01. Impuls de l'associacionisme comercial com a punt de trobada i generació d'identitat de barri. El projecte Xeix com potenciador de l'associacionisme comercial per a la incorporació de professionals i comerciants nous.

DIAGNÒSTIC COMERCIAL DEL FORT PIENC:

El diagnòstic comercial del barri de Fort Pienc, detecta dos trets distintius de la realitat comercial del barri.

1. El Fort Pienc té una baixa densitat comercial si el posem en relació a d'altres barris del districte de l'Eixample o de la ciutat de Barcelona. Això es deu en gran mesura a la històrica vinculació de la part sud del barri amb l'Estació del Nord, que va comportar el predomini dels tallers de servei, els magatzems industrials i un comerç bàsic format per queviures i també al fet que el 40% de tots els habitatges del barri es van construir entre les dècades dels anys 60 i 80.
2. El Fort Pienc compta amb un elevat nombre de botigues propietat de persones d'origen asiàtic. La majoria d'aquests comerços es van implantar al barri a partir de l'any 2005 coincidint amb una elevada taxa d'immigració de poblacions xinesa i pakistanesa al barri i es concentren bàsicament entre els carrers Casp i Ausiàs Marc, a la zona més pròxima al Passeig de Sant Joan, que és on viu la major part de la població asiàtica.

Al desembre de 2011, va néixer l'Associació de Comerciants Eix Fort Pienc (ACEFP), amb la voluntat de treballar per revertir el primers dels punts del diagnòstic comercial del barri. Destaca la metodologia comunitària en la gestió i dinàmica de l'Associació. En aquest context, des del Districte de l'Eixample i en paral·lel a les accions d'acompanyament i suport a l'Associació de Comerciants, s'impulsa el projecte XEIX a l'octubre de 2012, amb l'objectiu d'impulsar la incorporació a l'Associació de Comerciants, dels negocis propietat de persones d'origen xinès.

La implantació del projecte XEIX en la seva primera fase va permetre:

- Establir ponts de comunicació entre els comerços i serveis xinesos i l'Associació de comerciants Eix Fort Pienc.
- Promoure la incorporació dels comerços i serveis regentats per persones xineses a l'Associació de comerciants del barri.
- Aconseguir la participació activa dels comerciants xinesos en les activitats dissenyades en el pla de desenvolupament comercial i social del barri.
- Dissenyar una estratègia per combatre rumors/informacions equívocues sobre el comerç i la comunitat xinesa.

EL PROJECTE XEIX, PROJECTE DE FUTUR

Un element destacat en l'avaluació de la primera experiència del projecte Xeix és la progressiva incorporació de la comunitat xinesa en la vida associativa del barri del Fort Pienc, que ja ha començat a donar els seus fruits. Per tot plegat es considera necessari:

- Reforçar la incorporació activa de persones i entitats xineses a les xarxes associatives del barri, especialment la comercial i l'educativa.
- Integrar comerciants nous als grups de treball de l'AEFP per a que participin en la gènesi i gestió dels diferents projectes de l'associació.
- Dinamitzar la cooperació entre entitats xineses i equipaments i entitats culturals i educatives del barri.
- Iniciar accions en l'àmbit de la Responsabilitat Social Corporativa (RSC) prioritzant la incorporació al projecte del ICBC (Industrial and Commercial Bank of China) i altres empreses ubicades al Fort Pienc.
- Transferir experiències i coneixements que promocionin la inclusió, amb el suport professional de mediació que sigui necessari, a altres zones del districte.
- Fer la difusió del procés i dels èxits als mitjans de comunicació xinesos i autòctons interessats.

Un dels aspectes a destacar és la incorporació de persones novingudes, xineses i no xineses a la formació que s'ofereix, des de Barcelona Activa i el Districte per al petit comerç. Acció que es va iniciar al maig del 2013 amb un èxit important de participants de diferents associacions de comerciants del Districte.

El Xeix permet treballar també una formació específica per comerciants d'origen xinès, amb traducció simultània i amb un programa dissenyat específicament per a les necessitats detectades i expressades a través del contacte quotidià i de la participació en l'ACEFP.

02. L'escola com a espai de coneixement i reconeixement de les comunitats presents al barri. Introducció del xinès, llengua d'oportunitats, com a activitat extraescolar a dos centres educatius del Fort Pienc.

La implantació del projecte XEIX en l'àmbit comercial i comunitari, ha posat de manifest tant l'interès de coneixement i reconeixement mutu d'ambdues comunitats com el desig de la població xinesa de participar en les diferents esferes on es desenvolupa la seva trajectòria vital.

L'escola com el comerç, és un àmbit de socialització clau en la vida dels barris. En aquest sentit, els centres educatius del Fort Pienc ja han participat en les accions vinculades al projecte XEIX, com ara la Setmana Cultural de la Xina a la Biblioteca del Fort Pienc. A més a més, en el marc del mateix projecte s'ha cooperat amb l'AMPA de l'Escola Ramon Llull per promoure la participació de les famílies xineses en la seva activitat.

La present mesura de govern pretén fer un pas més i es marca els següents **OBJECTIUS**:

- Oferir classes de llengua xinesa obertes a tots els nens del barri, independentment del seu lloc d'origen, amb la voluntat de presentar-la com una llengua de futur i com una porta a noves oportunitats acadèmiques i professionals.
- Establir el xinès com a una activitat acadèmica extraescolar amb continuïtat entre dos centres educatius del barri: l'escola Fort Pienc de primària i l'Institut Fort Pius de secundària i batxillerat.
- Ajudar a construir una imatge positiva de la comunitat xinesa presentant la seva llengua com un capital cultural que també ens és propi i que amb la seva presència enriqueix el barri, de manera que això contribueixi a fomentar els valors socials, culturals i de convivència entre els veïns i es tradueixi en una major cohesió social de la ciutat.
- Oferir la possibilitat d'una experiència professionalitzadora com a complement formatiu i mitjançant pràctiques, als alumnes avançats de xinès de la Facultat de traducció i interpretació de la UAB.

DESENVOLUPAMENT DE LA MESURA:

- Està previst que el curs 2013-2014 s'obrin dos grups, un per centre, de nivell inicial de xinès. L'activitat anirà dirigida als alumnes de 4t, 5è i 6è de l'Escola Fort Pienc i a tots els alumnes de l'Institut Fort Pius.
- De cara al curs 2014-2015 cada centre tindrà dos grups: un d'inicial i un altre d'inicial avançat. Els alumnes de 6è de primària que hagin cursat el curs inicial a l'Escola Fort Pienc i continuïn la seva formació a l'Institut Fort Pius podran cursar el nivell inicial avançat amb el grup d'alumnes que hagi superat el nivell inicial el curs 2013-2014 a l'institut.
- Donat que el xinès és un idioma tipològicament molt allunyat del català i del castellà i fa servir un sistema d'escriptura de base molt diferent, els grups tindran 15 alumnes com a màxim per tal que el professorat pugui fer una atenció personalitzada als alumnes.
- S'oferirà una classe setmanal d'una hora i mitja en horari extraescolar de tarda.
- El professorat encarregat d'impartir les classes als centres de Fort Pienc estarà integrat per alumnes en pràctiques dels estudis de Traducció i Interpretació i estudis de l'Àsia Oriental de la UAB.
- Coincidint amb el canvi de semestre universitari, es farà una prova parcial al gener i una a finals de juny. Quan finalitzi el curs, els alumnes que hagin adquirit els coneixements necessaris rebran un certificat que els permetrà accedir al curs següent.

03. La promoció del desenvolupament d'activitats econòmiques i culturals al voltant dels oficis vinculats a les arts escèniques de la cultura, com a marca comercial i punt clau en la construcció de la identitat del barri de Fort Pienc.

Tal com dèiem abans, al desembre de 2011 es va presentar el diagnòstic de comerç del barri i un pla estratègic de dinamització comercial del Fort Pienc a dos anys, promogut pel Districte de l'Eixample. Entre les línies estratègiques d'aquest pla cal esmentar la col·laboració amb tots els agents per a crear la identitat del barri i de la zona comercial.

Al barri de Fort Pienc hi tenen la seva seu el TNC, l'Auditori i l'ESMUC, el Versus Teatre, la Sala Atrium, la Companyia de Ballet Angel Corella, l'Escola de Ballet d'Eulàlia Blasi, el Centre d'Estudis Musicals Passatge, l'Escola de Maquillatge Professional Montserrat Fajardo, l'Escola Superior d'Art Dramàtic EÒLIA, l'Estudi de Ventura Pons, luthiers i altres establiments dedicats a la música. Aquesta elevada presència d'agents culturals públics i privats fa convenient i possible treballar per posicionar el Fort Pienc com el barri de les arts escèniques.

Per tal de treballar en aquesta línia, es pretén impulsar la celebració anual d'una Fira de les Arts Escèniques al Fort Pienc, que ha de ser el principi d'un conjunt d'activitats per a promoure els establiments culturals, d'oci i turístics, del barri i donar a conèixer una zona amb locals buits objecte de nous negocis vinculats a la producció i serveis de l'àmbit de les arts escèniques.

A més d'aquest objectiu general, la celebració de la Fira de les Arts Escèniques de Fort Pienc persegueix altres **OBJECTIUS**:

- Crear identitat del barri, tot considerant, com element clau, la seva vessant comercial.
- Promoure activitat econòmica al voltant dels serveis, oficis i professions vinculades a les arts escèniques i a les oportunitats que promouen l'Auditori, el TNC i l'ESMUC.
- Crear un esdeveniment amb notorietat, i únic, que atregui visitants.
- Promocionar els negocis i oficis lligats a les arts escèniques de Fort Pienc: teatres, sales de música, establiments de ball, escoles de les arts escèniques, botigues, professionals d'oficis, i joves artistes.
- Promoure el turisme cultural al barri.
- Crear sinergies entre els establiments culturals, la hostaleria i els comerços.
- Facilitar suport i difusió dels joves amb talent.

04. Teixir identitats, acció compartida

Són molts i de caire molt divers, els agents cridats a participar en les accions proposades per la present mesura de govern.

ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES	
Districte de l'Eixample	Consorci d'Educació de Barcelona
Barcelona Activa	Direcció de Serveis d'Immigració i Interculturalitat, Ajuntament de Barcelona
INSTITUCIONS, ENTITATS I ASSOCIACIONS	
Associació de Comerciants Eix Fort Pienc	Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca de Fort Pienc	CEIP Fort Pienc
Centre Cívic Fort Pienc	INS Fort Pius
Escola Xinesa de Barcelona	AMPA CEIP Fort Pienc
Casa Àsia	AMPA INS Fort Pius
Església Evangèlica Xinesa	Teatre Nacional de Catalunya
Escola Ramon Llull	Auditori
L'Escola del Circ	ESMUC
Escola d'audiovisuals (ITES)	Escola de Música Passatge
Escola d'Arts visuals i còmic Joso	Escola de Ballet Eulàlia Blasi
Escola de Maquillatge STICK ART	Escola Superior d'Art Dramàtic EÒLIA